

Een preek van J.C. Philpot: De oefening en het nut der godzaligheid

uitgesproken in de Voorzienigheidskapel, Eden Street, London op zondagmorgen, 21 juli 1850
overgenomen uit Tien predikaties, deel 3

“En oefen uzelf tot godzaligheid; Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens.”

1 Timótheüs 4:7b-8.

De mens is wel een godsdienstig wezen genoemd, en misschien ligt hierin wel enige waarheid. Eén of andere soort van godsdienst schijnt ten minste zelfs voor zijn bestaan bijna onmisbaar; want van het hoogst beschaafde volk tot de meest barbaarse stam op het aardrijk, vinden we overal, dat de godsdienst in de één of andere vorm beoefend wordt. Of dit nu ingeworteld zit in de natuur van de mens zelf, of dat het uit gewoonte of uit overlevering wordt verkregen, daarover zal ik me geen oordeel aanmatigen; maar dat een zeker soort van godsdienst bijna algemeen in zwang is, is een niet te loochenen feit. Doch is er niet de ware, zowel als de valse godsdienst? Als nu het grootste deel van de mensheid verzonken ligt in een valse godsdienst, is er dan niet een ‘overblijfsel naar de verkiezing der genade’, dat de ware godsdienst bezit? Wordt niet die belofte vervuld; ‘het zaad zal Hem dienen’? Ps. 22:31. Is niet de Heere Jezus Christus nog regerende aan de rechterhand Gods, vol van genade en gaven? En heeft Hij niet beloofd met Zijn Kerk en volk te zijn, zelfs tot aan de voleinding der wereld? Ofschoon het volkomen waar is, dat het grootste deel der mensheid schaduw najaagt, zijn er dus toch enkelen, wier ziel waarlijk bezig is met de werkelijkheid. Wanneer er van dezulken zijn, die zijn overgegeven om een leugen te geloven, dan zijn er ook dezulken, die de waarheid liefhebben. En wanneer er mensen zijn, die niet weten wat zij aanbidden, dan is er toch nog ‘de ware besnijdenis, die God aanbidden in de geest, die zich verheugen in Christus Jezus, en die niet vertrouwen op het vlees’. Ik geloof, dat er in de tekstwoorden onderscheid wordt gemaakt tussen deze twee soorten godsdienst, de valse en de ware, de aardse en de hemelse, de vleselijke en de geestelijke, de natuurlijke en de bovennatuurlijke.

Want het schijnt, dat de apostel de valse godsdienst ‘lichamelijke oefening’ noemt en hij vertelt Timotheüs, dat deze lichamelijke oefening ‘tot weinig nut is’; en als tegenstelling tot deze valse godsdienst, deze ‘lichamelijke oefening, die tot weinig nut is’, vermaant hij hem ‘zichzelf te oefenen tot godzaligheid’, hem verzekerende, dat ‘de godzaligheid tot alle dingen nut is, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens’.

Onze tekst valt in twee stukken uit één;

I. ‘Lichamelijke oefening’, die ‘tot weinig nut is’

II. ‘Godzaligheid’, die ‘tot alle dingen nut is, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens.’

I. Maar waarom zou de apostel aan de valse godsdienst de uitdrukking ‘lichamelijke oefening’ verbinden? Wat ligt er in de uitdrukking, dat het karakter ervan lijkt te beschrijven? Laten we dit onderzoeken, tot op de bodem ervan doordringen, en nagaan of deze uitdrukking niet een godsdienst beschrijft, waarvan God niet de oorsprong noch het einde is. Onder ‘lichamelijke oefening’, versta ik dus het gebruiken van onze bloot natuurlijke vermogens in het dienen en aanbidden van God. En wanneer u let op de valse godsdienst in zijn verschillende vormen en schakeringen, dan zult u opmerken, hoeveel van deze loutere ‘lichamelijke oefening’ hierin steekt. Let bijvoorbeeld op de Baälpriesters, die zichzelf met messen sneden, van de morgen tot de avond roepende: ‘O Baäl antwoord ons!’, en springende tegen het altaar, dat ze gemaakt hadden. Wat was dit anders dan ‘lichamelijke oefening’? Zie de farizeeën in het Nieuwe Testament, biddende op de hoeken der straten, met hun vroomheid te koop lopende, met uiterlijk vertoon hun gaven in de schatkist werpende, op zekere uren opgaande naar de tempel, op zekere dagen vastende, en nauwgezet de munt, de dille, en de komijn vertienende. Wat was dat anders dan ‘lichamelijke oefening’? Let op al de vormen en ceremoniën van het papisme; de buigingen, de aanbiddingen, de kniebuigingen, het wisselen van de gewaden, de vastendagen en de lichaamskastijding. Wat is dit alles anders dan ‘lichamelijke oefening’? Zie de leer van Pusey, die tweelingzuster van het papisme. Vastendagen, uren om te vasten, ambtsgewaden, lichaamshoudingen, het ééntonig zingen, het mompelen en prevelen, louter uiterlijke bewegingen van de lichaamsorganen, en dit alles de veronderstelde verdienste ervan ontlenend aan de heiligende aanraking, de

‘lichamelijke oefening’ van de hand van een bisschop. Is dit alles niet zuiver ‘lichamelijke oefening’, niets in zich dragende van een geestelijk, hemels of Goddelijk karakter?

En niet alleen deze, maar over het algemeen het overgrote deel van de belijders, die zich afscheiden van de staatskerk, en die een godsdienst belijden, die meer naar de Schrift is, bestaat hun godsdienst niet vaak uit ‘lichamelijke oefening’? Ze oefenen hun voeten met naar de kerk te wandelen; ze oefenen hun stem met te zingen; ze oefenen hun oren met te luisteren; ze oefenen hun tong met te praten; ze oefenen hun knieën met te knielen; ze oefenen hun ogen met de psalm te lezen, of hun ellebogen met de slaperige zachtjes aan te stoten; ze oefenen hun handen wellicht met te geven, doch met dit alles, is het alleen maar ‘lichamelijke oefening’. Dit alles kan door duizenden worden gedaan, en dit wordt ook gedaan, zonder een korrel van de genade Gods in hun ziel.

Maar onder ‘lichamelijke oefening’ kan men ook verstaan, dat deze de oefening van de geestesvermogens, alswel van de lichamelijke vermogens insluit. Zo is er de oefening van het verstand in het verstaan van het Woord van God; de oefening van het oordeel omtrent de gaven of bekwaamheden van de predikant; de oefening van het geheugen in het zich herinneren van teksten en predikaties; de oefening van de genegenheden in het woord met vreugde te ontvangen; de oefening van het geweten, zoals we lezen van degenen, die ‘van hun geweten overtuigd’ waren; en van de heidenen ‘hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander hen beschuldigende of ook ontschuldigende’ Rom. 2:15. En evenwel met dit alles louter verstandelijke oefening. De mensen zijn niet noodzakelijkerwijs deelhebbers aan de genade, ofschoon zij hun lichaam oefenen door naar een plaats der waarheid te komen, of hun geest oefenen door te luisteren naar hetgeen van de kansel wordt gebracht. De apostel zegt van deze ‘lichamelijke oefening’ (waaronder ik versta de oefening van lichaam en geest beide, als iets dat onderscheiden en apart is van de genade Gods in de ziel), dat deze ‘tot weinig nut is’; of, zoals de kantt. (Eng. Vert.) aantekent ‘deze is even tot nut’. ‘Deze is tot weinig nut;’ deze is alleen tot nut zolang het duurt. Deze is het lichaam tot nut, maar is de ziel niet tot nut. Deze moge het verstand tot nut zijn, maar is het hart niet tot nut. Deze is tot nut voor de tijd, maar niet voor de eeuwigheid. Deze is tot nut voor vluchtige indrukken, maar niet tot eeuwige verlossing. Deze is tot nut voor een uur of een dag; maar zal niet tot nut zijn voor het sterfbed, in het gericht, of in een nimmer eindigende eeuwigheid. Deze moge tot nut zijn om overtuigingen van zich af te zetten, het hart te verharden, het geweten af te stompen, de gevoelens te verdoven, om de ziel te doen opgaan in een belijdenis zonder genade. Tot dusver moge deze tot nut zijn (als het woord ‘nut’ hier mag worden gebruikt in overeenstemming met de betekenis van het woord), maar deze ‘is tot weinig nut’, en het is maar even tot nut, want het ‘einde dezer dingen is de dood’.

Welnu, wanneer u uw godsdienst beschouwt, onderzoek deze dan nauwkeurig, ontleed, weeg en overdenk deze; kunt u niet vaststellen, dat er veel van deze ‘lichamelijke oefening’ onafscheidelijk mede verbonden is? En hier ligt in feite één zaak, die de geest en het geweten van een ware deelhebber aan de genade vaak in verwarring brengt, dat, ofschoon hij de levende godzaligheid bezit, hij zoveel van deze ‘lichamelijke oefening’ bezit, dat ermede verbonden is. In feite is alle godsdienst, welke niet van tijd tot tijd door de almachtige kracht Gods in zijn ziel gewerkt is, niets anders dan ‘lichamelijke oefening’. Als we dan heel wat godsdienst bezitten, dat niet uit God is, en dat bijgevolg niets anders is dan ‘lichamelijke oefening’ (en het geweten van een kind van God kan alleen die godsdienst aannemen, welke door Goddelijke kracht in zijn hart gewerkt is), gebeurt het, dat wanneer we onze godsdienst wegen in de schalen van het heiligdom, we genoodzaakt zijn op misschien wel negentiende ervan ‘tekelt’ te schrijven. Welnu dit verwacht het oordeel, oefent de geest, en beproeft de ziel van velen van Gods volk, want zij, licht hebbende om op te merken, leven om te voelen, verstand om te verstaan, liefde om te omhelzen, en een geweten bezittende om niets anders aan te nemen, dan hetgeen van God is, zijn in hun gemoed verward door de vreemde dooreenmenging van de ‘lichamelijke oefening’ met de levende, geestelijke godzaligheid. Doch er is dit onderscheid tussen het kind van God en iemand, die helemaal opgaat in de ‘lichamelijke oefening’, dat iemand, die niets anders heeft dan ‘lichamelijke oefening’ hiermede voldaan is. Hij hunkert niet naar iets beters, naar iets dat hemels, of Goddelijk is, terwijl een kind van God al zijn gerechtigheid als vuile lompen aanmerkt, geheel zijn valse godsdienst, evenals zijn eigen werken met de voeten treedt, en met niets anders voldaan is, dan met hetgeen de hand Gods in zijn hart legt, en hetgeen de mond Gods tot zijn ziel spreekt.

II. Maar wij gaan over tot ons tweede punt, namelijk om die ‘godzaligheid’ te overdenken, welke zo eeuwiglijk onderscheiden is van de ‘lichamelijke oefening’, die tot weinig nut is; en waarvan de apostel zegt, dat deze ‘tot alle dingen nut is’. Doch wat is ‘godzaligheid’? We moeten onderscheid maken tussen de ‘godzaligheid’, en de ‘oefening’ der godzaligheid. De apostel maakt dit onderscheid. Hij zegt tot Timotheüs: ‘Oefen uzelf tot godzaligheid, want de godzaligheid is tot alle dingen nut’. Hij trekt daarom een scheidlijn tussen de ‘godzaligheid’ en de ‘oefening’ tot godzaligheid. Wij willen dus in de eerste plaats onderzoeken wat de ‘godzaligheid’ is, en dan zullen we beter in staat zijn te onderzoeken wat de ‘oefening’ tot godzaligheid is.

Onder ‘godzaligheid’ moeten wij dan datgene verstaan, dat rechtstreeks uit de hemel komt; datgene, waarvan God Zelf de Schepper is; dat is ‘van de Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is, of schaduw van omkering’ Jac. 1:17. De Heere Jezus is ‘de Schepper’, dat wil zeggen het Begin, evenals ‘de Voleinder des geloofs’; en ‘het goede werk’, hetwelk God beloofd heeft te voleindigen, wordt gezegd ook door Hem te zijn ‘begonnen’. Daarom komt iedere korrel ware godsdienst, iedere vonk levende godzaligheid rechtstreeks en onmiddellijk van God. Maar deze ‘godzaligheid’ heeft vertakkingen, delen, genaden, gaven, onderwijzingen en werkzaamheden, die ermede verbonden zijn. Want de godzaligheid is een erg ruim begrip; deze omvat het gehele werk der genade vanaf het begin tot het einde, vanaf de allereerste zucht van overtuiging tot het laatste halleluja van een stervende gelovige. De godzaligheid omvat het gehele werk des Geestes; en dat werk, dat zo veelomvattend en verscheiden is, moet noodzakelijkerwijs een erg uitgebreid onderwerp zijn. Het sluit in bekering, geloof, hoop, liefde, godsvrucht, ootmoed, verslagenheid, verbrokenheid, lijdzaamheid; kortom ieder werk van de gezegende Geest in de ziel, en iedere vrucht, welke voortvloeit uit die werkingen van de Heilige Geest in het hart. Doch de voornaamste zaak, waarop de apostel zijn zoon Timotheüs wijst, en waarbij ik hedenmorgen uw gedachten wens te bepalen, is de ‘oefening’ van de godzaligheid. De godzaligheid lijkt bij ogenblikken stil te liggen in het hart. Deze is er, doch zonder veel klaarblijkelijke beweging. Het leven Gods sterft nooit in de ziel, maar het kent zijn eb en vloed, zijn kloppingen, zijn hijgen, zijn bewegingen, opwekkingen, begeerten, gevoelens, werkzaamheden, uitgangen en trekkingen. Dit is het geestelijke leven in de ziel. Feitelijk weten we alleen maar, dat we de godzaligheid deelachtig zijn door de oefening hiervan te gevoelen in het hart. De oefening der godzaligheid wordt ook gekend door de tegenstand, welke deze ontmoet. Iedere genade van de ziel wordt van tijd tot tijd in oefening gebracht; maar gewoonlijk wordt ze in oefening gebracht door de tegenstand, welke ertegen geboden wordt, door de moeilijkheden, welke ze te overwinnen heeft, door de vijanden, welke ze het hoofd te bieden heeft, door de strijd, welke ze moet doormaken. En zoals het lichaam alleen maar gezond gehouden wordt door oefening, daar iemand op bed kan liggen, totdat hij op bed sterft, zijn arm kan opbinden, zoals een Indische fakir, totdat hij deze niet weer kan laten hangen; of zijn been kan opbinden totdat dit in de band verdort, zo moet ook de godsdienst voortdurend worden geoefend, opdat de ziel levend en gezond moge zijn voor God. Alle vruchten en genaden des Geestes liggen, om zo te zeggen, stil in de ziel, behoudens in zoverre deze in levende persoonlijke, en werkzame oefening zijn gebracht. Laten wij deze verschillende genaden eens wat meer van nabij beschouwen, en onderzoeken hoe deze in oefening worden gebracht.

Er is de genade der bekering, droefheid vanwege de zonde, een heilig treuren over de ongerechtigheden van ons hart, mond en leven. Maar ligt deze heilige droefheid, deze verslagenheid, deze bekering, dit treuren over de zonde — ligt deze genade des Geestes niet vaak stil, als het ware slapende in de ziel? Deze moet dan worden uitgehaald; worden geoefend. En van tijd tot tijd wordt deze in oefening gebracht, wanneer het Gode behaagt de onreinheid en de schuld, het gewicht en de last der zonde op onze consciëntie te leggen; de Heere Jezus Christus ons voor ogen te stellen in Zijn lijden aan het kruishout op Calvarië; of wanneer het Gode behaagt ons hart te vertederen en te verwekelijken door enige berouwwerkende aanrakingen des Geestes; en ons aldus die bekering doet voelen, welke niet berouwen zal. Hier is sprake van de oefening der bekering.

Aldus met het geloof. U moge geloof bezitten; en ongetwijfeld zijn er hier van dezulken, die dit bezitten. Maar is deze kostelijke genade en gave des geloofs vaak, om zo te zeggen, niet zo slapende in uw ziel, dat u deze niet kunt opwekken? Ligt deze vaak niet zo stil, dat u deze genade niet in beweging kunt brengen? Doch het behaagt de Heere van tijd tot tijd de dingen der eeuwigheid met gewicht en met kracht op de consciëntie te leggen, door een zekere waarheid aan het hart toe te passen, door de ziel met Zijn Geest en genade te bezoeken, door Jezus voor ogen te stellen, door onze begeerten uit te halen naar Hem; het behaagt

de Heere in een weg als deze, dat slapende beginsel des geloofs, dat tevoren welhaast in de boezem begraven en verborgen scheen, in oefening te brengen. Het wordt in oefening gebracht; het ziet op, gelooft in en steunt op de Heere Jezus Christus. Het ontvangt uit Zijn volheid; het komt tot Hem arm, nooddruftig, naakt, zwak, hulpeloos en het ontvangt kracht om te geloven in Zijn Naam; op Hem te zien, en zich geheel op Hem te werpen. Aanschouw Jona in de buik van de walvis, wanneer hij roept, als het ware uit de buik des graf; wat treffen we het geloof aan onder de oefeningen van zijn ziel. Hij zegt: 'Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen!' Aanschouw Hizkia op zijn ziekbed, en zijn gevoelens, op het sterfbed, hoe hij zich naar de wand keerde en riep: 'O HEERE, ik word onderdrukt; wees Gij mijn Borg!' Zie op David door al zijn verschillende ellenden, beproevingen, bezoeken, en vervolgingen; wat waren zijn ogen en hart voortdurend in het geloof opziende tot de Heere, en geheel en alleen steunende op Hem! En inderdaad stelt God Zijn volk van tijd tot tijd op zulke plaatsen, en in zulke beproevende omstandigheden, dat ze niemand anders hebben tot wie ze zich wenden kunnen. Ze hebben geen andere hulp, schuilplaats, of toevlucht; maar zijn uit pure noodzaak verplicht hun ziel te werpen op Hem, Die behouden kan. En hierin ontdekken we vaak, dat het geloof geoefend wordt.

Zo ook met de oefening der hoop. Wat zinkt het arme kind van God bij tijden weg in zulk een ellende en moedeloosheid, dat het nauwelijks een korrel hoop over heeft! Wanneer satan verzoekt en de schuld bezwaart zijn consciëntie, wat is zijn ziel dan terneergebogen in hem! En wanneer God Zijn aangezicht verbergt, en hij voelt, dat er geen hulp noch kracht in hem overblijft, wat is zijn hart dan terneergebogen in moedeloosheid, en bijna in wanhoop! Maar wat wordt in deze tijden ook zijn hoop verlevendigd! Wat kan de Heere een gepaste belofte toepassen aan zijn moedeloze hart, hetgeen Hij ook doet! Wat kan Hij hem in zijn gedachten terugbrengen, hetgeen Hij weleer voor hem gedaan heeft; het kleingebergte, waarop hij gestaan heeft; de eben- haëzers, welke hij in staat gesteld is op te richten! Wat kan de Heere, Zijn arm op een verborgen wijze onder zijn ziel leggende, zijn boezem hoop influisteren, welke niet beschaamd maakt, en hem een anker geven, dat zeker en vast is binnen de voorhang.

Vervolgens in betrekking tot de liefde; wat is de ziel bij ogenblikken koud, dodig, ongevoelig, levenloos jegens God en de godzaligheid, alsof er nimmer een vonkje geestelijke liefde tot God of tot Zijn volk ware geweest! Maar wat kan de Heere ook bij ogenblikken de ziel in genegenheid en liefde doen wegsmelten en Jezus waarachtig en waarlijk goed, nabij en dierbaar doen zijn! Wat zijn we aldus afhankelijk van de Heere Zelf, niet alleen wat betreft de mededeling der godzaligheid, maar ook wat betreft de oefening der godzaligheid! En wat moet Hij noodzakelijkerwijs Zelf Zijn eigen genaden in de ziel oefenen!

Maar wij gaan voort met te overdenken hoe deze 'godzaligheid' of liever de 'oefening' der godzaligheid 'tot alle dingen nut is'. De apostel sprekende van 'lichamelijke oefening', verklaart, dat deze tot 'weinig nut is; maar de godzaligheid', zegt hij 'is tot alle dingen nut'.

Welk een veelomvattende uitdrukking; 'alle dingen'! Zodat er zich geen enkele omstandigheid kan voordoen, waarin en waartoe de godzaligheid niet nut zal zijn. Elke toestand, alle omstandigheden, alle voorwaarden; voor- of tegenspoed; hetgeen de wereld geluk noemt, of hetgeen de wereld ellende noemt; neem al de moeilijke omstandigheden, welke een kind van God gedurende zijn pelgrimsreis hier beneden kunnen overkomen; en van al deze omstandigheden, in en tot deze alle is de godzaligheid tot nut. Niet altijd in zijn gewaarwording, niet altijd naar zijn oordeel, niet altijd in zijn bevassing; want in het algemeen gesproken zijn de dingen, welke naar ons gevoelen het pijnlijkst zijn het meest tot nut. En evenwel is de 'godzaligheid tot alle dingen nut'. U kunt in geen enkele omstandigheid worden geplaatst, welke de godzaligheid niet tot nut is; u kunt geen enkele bezoeking te verdragen krijgen, er kan u geen enkele beproeving treffen, welke de godzaligheid niet tot nut is. Er is niet één enkele gebeurtenis, welke u in de voorzienigheid of in de genade kan overkomen, waartoe de godzaligheid uiteindelijk niet waarachtig en waarlijk tot nut zal blijken te zijn.

Doch wat betekent 'nut'? Ik moge het in één korte zin omschrijven; datgene, dat de ziel goed doet. Welnu 'de godzaligheid' is tot alle dingen nut, daar deze de ziel onder alle omstandigheden goed doet. Hierin staat deze los en gescheiden van al hetgeen een werelds karakter draagt. Hier onderscheidt deze zich van de 'lichamelijke oefening, die tot weinig nut is'. Deze is 'tot alle dingen nut'. In ziekte, gezondheid, in zonneshijn, in storm, op de berg, in het dal, onder welke omstandigheden het kind van God ook moge

verkeren, de 'godzaligheid' of liever de 'oefening' der godzaligheid is tot nut. En door deze omstandigheden wordt deze uitgehaald. De godzaligheid leeft in beproevingen; deze wordt gesterkt door de tegenstand; ze overwint door de nederlaag; ze behaalt de overwinning ondanks iedere vijand; 'weerstand iedere storm, en leeft ten laatste'. Deze verwelkt niet, zoals de 'lichamelijke oefening'; ze bloeit en vergaat niet binnen een uur; ze is niet, zoals de wonderboom van Jona, welke in een nacht opschoot en verdorde; ze begeeft de ziel niet in de angsten der wanhoop, wanneer deze het meest behoefte heeft aan troost; ze is niet een wispelturige, valse vriend, welke zich afkeert in de duistere en sombere dagen van tegenspoed. Het is 'een vriend, die te allen tijd liefheeft', want de Werker ervan 'kleeft meer aan dan een broeder'. Ze kan op een ziekbed geraken, wanneer het lichaam gekweld wordt door pijn; ze kan een kerker binnengaan, zoals bij Paulus en Silas, toen hun voeten zich in de stok bevonden; ze kan met martelaren de brandstapel opgaan en heeft dit ook gedaan; ze verzacht de sterfpeluw; ze voert de ziel in de eeuwigheid; en daarom is ze 'tot alle dingen nut'. Ze is een getrouwe vriend, een gezegende metgezel; het leven der ziel; de gezondheid van het hart; ja nog meer, 'Christus Zelf in u, de hope der heerlijkheid'. Het is Gods eigen werk, Gods eigen genade, Gods eigen Geest, Gods eigen leven, Gods eigen kracht, Gods eigen leiding, welke uitlopen in Gods eigen gelukzaligheid; en daarom is ze 'tot alle dingen nut'.

Doch vergelijk dit genadewerk in de ziel, dit onderwijs Gods in het hart, dit leven des geloofs van binnen; vergelijk deze levende, geestelijke, hemelse, Goddelijke, bovennatuurlijke godsdienst met dat zwakke namaaksel de 'lichamelijke oefening'. Vergelijk de werkzaamheden van het ware geloof, de ware hoop, de ware liefde, de onderwijzingen, de leidingen, de omgang, en de werkingen van de gezegende Geest in de ziel, met reeksen van plichten, bijgelovige vormen, ijdele ceremoniën, en een beschouwelijke godsdienst, hoe opgelapt, hoe gevernist ook. Vergelijk het leven Gods in het hart van een gelovige temidden van al zijn neerslachtigheid, moedeloosheid, beproevingen, verzoeken, en oefeningen; vergelijk die kostbare schat, Christus' eigen genade in de ziel, met alle louter uitwendige, oppervlakkige, dunne, beschouwelijke godsdienst. O dit kan er niet méér bij worden vergeleken dan een korrel stof bij een diamant. Niet méér dan een misdadiger in een kerker bij de vorst op de troon. Feitelijk bestaat er geen vergelijk tussen. O, welk een genade-weldaad voor u en voor mij, indien we de godzaligheid deelachtig zijn; wanneer des Heeren eigen genade in onze ziel is; wanneer er iets in ons hart ligt, dat Goddelijk is! We zullen ondervinden, dat dit 'tot alle dingen nut is'. Deze zal niet ophouden in de duisternis; ze zal niet uitgaan als een flikkerende lamp; maar ze zal steeds helderder branden, totdat alles volkomen zijn zal.

We behoeven niemand te benijden, als we ook maar één korrel der levende godzaligheid deelachtig zijn: ja, we behoeven geen kind van God te benijden, hoe begenadigd dit ook zijn mag. Wanneer er ware genade in onze ziel ligt, dan zal deze 'tot alle dingen nut' worden bevonden. Deze zal de ziel goed doen. Er ligt een wezenlijkheid, een zaligheid in; want het eeuwige leven en de onsterfelijke zaligheid ligt erin. Het is van en uit God; het kwam van God en het voert tot God. Het begint op aarde, maar het vindt zijn volkomenheid in de hemel. En bijgevolg mogen we wel zeggen, dat het 'tot alle dingen nut is'.

Maar er wordt nog iets van gezegd; dat deze 'de belofte heeft des tegenwoordigen levens. Wat wil dit zeggen; 'des tegenwoordigen levens'? En op welke wijze heeft de godzaligheid de belofte hiervan, als- wel van het toekomstige leven? 'Des tegenwoordigen levens,' het leven, dat wij in het lichaam leven, het leven van deze sterfelijke lichamen is merendeels, een leven van bezoeking. Want de Heere heeft Zijn Zion verkoren in de smeltoven der bezoeking. Indien wij met Hem verdragen; wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Welnu de godzaligheid heeft 'de belofte des toekomstigen levens', als een leven van bezoeking. En o, wat doodt de ware bezoeking ons aan al het andere! Wanneer er geen bezoeking is, dan danst een door de zon beschenen wereld ons voor ogen, aantrekkelijk, verblindend en schoon; en wij kunnen in onze vleselijke gedachten, als een vlinder in de zon van bloem tot bloem fladderen. Onze godsdienst staat op een erg laag peil, wanneer dit het geval is; er moge sprake zijn van een betamelijke belijdenis; maar wat betreft enig leven en de kracht, wat is dat gering, tenzij de bezoeking de ziel ternederbuigt! De ware godsdienst ligt diep; het is geen ballon, die kilometers hoog boven ons zweeft in de lucht. Het is zoals de waarheid; deze ligt in de diepte. We moeten dus in de godsdienst minder worden, wanneer deze waarlijk in ons hart ligt. De Heere Jezus Christus was 'een Man van smarten, en verzocht in krankheid'. Hij nam de laagste, de laatste, en de minste plaats in. Hij was altijd in de laagte, zodat wij om deelgenoten te zijn van de Heere Jezus Christus, met Hem minder moeten worden, afdalen in het dal van de ootmoed, in het lijden, in de vernedering, in de beproeving, in de smart. Wanneer wij opgeblazen raken door werelds genot, of

opgetogen door vleeselijke opwinding, dan hebben we geen medegevoel aan de Heere Jezus Christus, in Zijn lijdende Mensheid; wij gaan dan niet met Hem in de hof van Gethsémané, nóch zien we Hem als 'het Lam Gods' aan het vervloekte kruishout. Wij kunnen het heel goed zonder Jezus stellen, wanneer de wereld ons toelacht, en wanneer vleeselijke dingen de hoogste plaats innemen in ons hart. Maar laat de bezoeking komen, een zwaar kruis, een last om ons terneder te buigen, dan komen we op de plaats terecht, waar de Heere Jezus Christus alleen maar kan worden gevonden. Dan, wanneer het de Heere behaagt een weinig godzaligheid in de ziel te brengen, en deze godzaligheid in levende beoefening te brengen, ervaren we, dat deze 'de belofte heeft des tegenwoordigen levens'. Er zijn beloften mede verbonden van steun en kracht, bemoediging, troost, en vrede, waarvan de wereld niets kent; er ligt een waarheid, een kracht, een wezenlijkheid, een zaligheid in, welke geen tong ooit kan uitdrukken. En wanneer de ziel in het dal der bezoeking wordt terneergedrukt, en het behaagt de Heere de ziel daar te ontmoeten, en haar dan te bezoeken, en de godzaligheid in haar werkzaamheden en oefeningen uit te halen, dan wordt ervaren, dat deze 'de belofte des tegenwoordigen levens heeft'. Het geloof, de hoop, de liefde, bekering, godsvrucht, ootmoed, verslagenheid, lankmoedigheid, en vrede, al deze gaven en genaden des Geestes worden in hoofdzaak geoefend, wanneer de ziel gebukt gaat onder een bezoeking. Het is in het uithalen van deze hemelse genaden in het hart, dat 'de belofte des tegenwoordigen levens is'.

'Het tegenwoordige leven' is een leven van verzoeking. 'Acht het voor grote vreugde, mijne broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingenv valt' (Jac. 1:2). 'Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde' (Hebr. 4:15). 'Jezus werd van de Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van de duivel' (Matth. 4:1). En wij moeten met Hem deel hebben aan dit lijden. Het is dus een leven van verzoeking. O wat wordt het arme kind van God voortdurend verzocht! En wat een sterke verzoeking! Wat pijnlijk, of wat krachtig! Wat verbijsterend, of wat verwarrend! Wat afmattend of wat betoverend! Wat is de zwarte duivel satanisch! Wat is de witte duivel nog satanischer! Wat wordt het kind van God voortdurend geoefend door verzoeking! En een verzoeking, welke zo gepast, krachtig, en overweldigend is, dat niets dan de genade Gods de verzoeking ooit kan overwinnen, of de ziel kan verlossen. Maar de godzaligheid heeft de belofte 'des tegenwoordigen levens', ofschoon 'het tegenwoordige leven' merendeels een leven van verzoeking is. Want het is wanneer de godzaligheid in oefening is, dat de kracht van de verzoeking wordt tenietgedaan. Doch waar bevinden we ons? Wat zijn we? Wat doen we? Wat moesten we niet doen? Wanneer komen de zonde en de verzoeking tesamen, en komt de genade des Heeren niet tussenbeide?

Welnu, 'de godzaligheid heeft de belofte des tegenwoordigen levens', dat u 'niet zult verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen'; en aldus (want de Heere weet hoe te verlossen) 'de godzaligen uit de verzoeking verlossen'. Hij kan of de verzoeking aan stukken breken, of anders u in alle opzichten uit de verzoeking verlossen.

Maar het is een leven van beproeving. 'De HEERE proeft den rechtvaardige' (Ps. 11:5). Een rechtvaardig leven is feitelijk merendeels een beproefd leven. Er is niet één kind van God, wiens genaden levendig en werkzaam zijn, die in zijn ziel niet wordt beproefd. Ik kan net zo min geloven, dat de ziel zonder oefening kan leven, als dat het lichaam dit kan. De beproeving is één voorname bron van oefening. Wanneer u beproefd wordt aangaande uw staat, uw stand, aangaande de wezenlijkheid van het genade-werk in uw ziel; beproefd aangaande uw bevinding; aangaande uw openbaringen, verlossingen en blijken; beproefd door uw zonden, door de satan, door belijders, door de godde-lozen, en bovenal beproefd door uw eigen hart, en wel voortdurend, dan zal dit uw ziel in oefening doen blijven. En dit is 'de oefening tot de godzaligheid'. Wanneer deze oefeningen tot de godzaligheid zijn, dan voeren deze tot de godzaligheid, deze brengen u op de weg tot de godzaligheid; ze brengen u nabij de godzaligheid, ze doen u godzalig zijn, en boven alles ze brengen de godzaligheid in uw ziel. En aldus is er de oefening der ziel tot de godzaligheid.

Lijkt uw hart bij ogenblikken niet zonder een korrel godzaligheid te zijn? U merkt op wat de godzaligheid is in haar natuur, in haar delen, in haar vruchten, in haar genaden, in wat een christen behoorde te zijn, in de praktijk, bevindelijk, en waarlijk in uit- en inwendige zin, in de kerk, en in de wereld. U zegt ik een christen! Ik een godvruchtige man of vrouw! Laat ik me eens afmeten aan de godzaligheid. Ben ik godvruchtig? Ligt er genade in mijn hart? Leef ik; spreek ik; denk ik; werk ik; wandel ik, en lijd ik, zoals dit een christen ten deel valt? Is mijn leven, mijn beroep, mijn wandel, in het gezin, in de wereld, in zaken, in de kerk, thuis,

buiten, in het openbaar, in het verborgene, persoonlijk, openlijk; is dit zodanig, dat ik het nemen kan en iedere stap ervan kan toetsen aan de levende, wezenlijke, bevindelijke, schriftuurlijke godzaligheid? Of zegt u 'voor deze proef deins ik terug. Er zijn vele zaken binnen in mij, zowel in- als uitwendig, welke niet toelaten te worden opgewogen tegen de godzaligheid, zoals geopenbaard in de Schriften der waarheid'. Wel uw geest wordt beproefd, zo veronderstel ik, wanneer u deze werkingen ervaart. Nu wat is de uitwerking? Het is een oefening tot godzaligheid. U hebt er behoefte aan; u tracht ernaar, u roept erom; u dringt erop aan; u weet dat niemand dan de Heere dit in uw ziel kan werken; u gevoelt zich nooddruftig, naakt en ontbloot; u weet dat u zonder dit noch gelukkig kunt leven, noch zalig kunt sterven; u moet het thans hebben, of naar lichaam en ziel voor eeuwig omkomen.

Welnu, wanneer dit dag voor dag omgaat in het hart van een arme zondaar, dan zal dit een oefening zijn tot de godzaligheid. En deze godzaligheid heeft 'de belofte des tegenwoordigen levens', omdat de godzaligheid 'tot alle dingen nut is'; en beloften, dierbare beloften heeft voor degenen, die aldus worden geoefend. 'Mijn genade is u genoeg' 2 Cor. 12:9; 'Uw sterkte zij gelijk uw dagen' Deut. 33:25. 'Mijn schapen zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal ze uit Mijn hand rukken' Joh. 10:28; 'Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, zal dat voleindigen tot op de dag van Jezus Christus' Filipp. 1:6; 'Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten' Hebr. 13:5; 'Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.' Matth. 11:28; 'Wendt u naar Mij toe; wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer' Jes. 45:22. Op deze wijze heeft de godzaligheid 'de belofte des tegenwoordigen levens', doordat ze zulke gepaste beloften heeft voor de zielen, welke tot de godzaligheid geoefend worden. Wordt uw ziel geoefend? Wanneer uw ziel geoefend wordt, dan zult u ervaren, dat dit tot godzaligheid is; en bij ogenblikken zult u een schoonheid opmerken in de godzaligheid, vergeleken waarbij al het andere tot niets verschrompelt. Want Christus Zelf is Godzaligheid, de Werker en de Voleinder; het Hoofd en het Voorwerp; het Begin, het Midden en het Einde; en daarom is godzaligheid te bezitten, Christus te bezitten. Nog enkele woorden en ik ga eindigen.

De godzaligheid heeft ook de belofte des 'toekomenden levens'. Deze ondersteunt in het leven en bij de dood; en voert de ziel in een gelukkige en zalige eeuwigheid; en heeft daarom 'de belofte des toekomenden levens'. De genade zal op de heerlijkheid uitlopen; het geloof in aanschouwen; de hoop in de vervulling. De ziel, welke van God geleerd is, zal Jezus zien, zoals Hij is. Aldus heeft de godzaligheid 'de belofte des toekomenden levens', wanneer de eeuwige vrede overvloedig zijn zal, de tranen van alle aangezichten zullen worden afgewist, en de genade haar volkomenheid zal verkrijgen in de eindeloze gelukzaligheid.

AMEN.